

براساسِ دوشس ملّفی

براساسِ

دوشس ملّفی

نوشتهٔ جان ویستر

ترجمهٔ ناهید قادری

مکتبهٔ تاریخ اسلام
تهران
۱۳۷۷

نمایشنامه‌های بیینگل
نهاد
۱۳۷۷

نهایشنامه‌های بیینگل؛ رضایی راد (۴)

نغمهٔ تمینی - محمد رضایی راد

| فهرست |

۷	مقدمه: براساس خودبودگی
۲۱	دوشس ملfi
۲۵	صحنه نخست: منظر دربار
۴۱	صحنه دوم: منظر شهر
۵۱	صحنه سوم: منظر زمی
۵۷	صحنه چهارم: منظر جشن
۶۷	صحنه پنجم: منظر وداع
۷۵	صحنه ششم: منظر بازار
۷۹	صحنه هفتم: منظر حصر
۸۷	صحنه هشتم: منظر دیوانگان
۱۰۷	صحنه نهم: منظر فرجام

| مقدمه |

| براساس خودبودگی |

نغمه ثمینی، محمد رضایی راد

اول: در چرایی این متن؟

ما در گروه تئاتر خانه به دنبال متن‌های ویروسی و یا ویروسی کردن متن‌ها هستیم. ناگهان تمام متن‌های انتخابی برای اجرا در گروه تئاتر خانه کنار رفت و دوشس ملفی روی میز ماند. آن اجرا می‌توانست براساس متنی باشد از برشت یا زُره، مثلًاً نه دلاور یا بالکن، یا نوشه‌ای مهجور از گلتُس، یا متنی از خودمان؛ ولی این دوشس ملفی بود که عاقبت تمام رقبایش را کنار زد و با انبوه شخصیت‌ها، زبان پیچیده و تاریخ بسیار دورش باقی ماند تا برای ما ساخت‌ترین انتخابِ ممکن باشد، و دیگران را به این سؤال برانگیزد که، چرا این متن؟

دوشس ملفی حتی در تاریخ ادبیات نمایشی اروپا نیز متن مهجوری است و نویسنده‌اش، جان ویستر، نیز به دلیل هم‌دوره‌بودن با شکسپیر، همچون سایر درام‌نویسان ایزابتی و جاکوبی در سایه او قرار گرفته است. آیا علاقه جنون‌آمیز به شکسپیر و دوره‌اش دست‌کم در یکی از ما دو نفر نبود که دوشس ملفی را حضار کرد؟ یا علاقه‌ای جنون‌آمیز قطعاً در یکی از ما دو نفر، برای اجرای متنی که می‌توانست ژست و فرم و بازی را به هم بیامیزد؟ یا جنون و خشونت و عشق و روابط پیچیده انسانی در بطن و باطن متن که آن قدر قدرت داشت تا ما را از قرن هفدهم صدا بزنند و خودش را منطبق

| صحنه نخست | | منظر دربار |

دلیوایستاده بر صحنه خالی و به جاهایی خالی خیره است.
دلیو: گفت: «اکنون در نقطه‌ای ناچیز، چیزی شبیه به هیچ
به پایان می‌رسیم.» (رو می‌کند به تماشگران) نمی‌دانم
کجا این را خوانده‌ام که «تاریخ این‌گونه رخ داد، اما
نمی‌توانست به‌گونه‌ای دیگر رخ دهد.» (درنگ) اینجا پُر
است از چیزی‌هایی که شما نمی‌بینید؛ چیزهایی که
بر روی دست زمین مانده و من هم نمی‌گویم که این
چیزها چیستند، و من دلیود فرانچسکو به واسطهٔ شغل
در دربار دوک فردیناند شاهد نزدیک همه این اتفاقات
بودم و یا گوشه‌های پنهانش را از زبان بازیگران اصلی
این وقایع به گوش خودم شنیدم. جایی هم اگر نبودم و
یا گزارش مستندی نبود، به قوهٔ استنباط و یا شم ادیبانه
خود اعتماد کردم. جمع‌آمدن این‌همه چیزها - در
این منظر - که اینجاست و شما نمی‌بینید، همه از
یک مرگ آغاز شد. مرگی چنان طبیعی و به قaudه که